

Szerkesztőségi iroda:

Nagy-Becskek,

Zápolya-utca 1-ső szám.

hová a lap szellemi részét illető minden közlemény intézendő.

Kiadóhivatal:

Pleitz Fer. Pál könyvnyomdája
Nagybecskerek, Zápolya-utca 1.
hová a hirdetések, az előfizetések és a lap szétküldésére vonatkozó felszólalások intézendők.

Telefon szám 21.

TORONTÁL

POLITIKAI NAPILAP.

Felelős szerkesztő: Dr. Brájer Lajos.

Nagybecskerek, 1896.

XXV. évfolyam, 145. szám.

Előfizetési árak:

Egész évre ----- 12 ft.

Félévre ----- 6 "

Negyedévre ----- 3 "

Egy óra ----- 1 "

— Egyes szám ára 4 kr. —

Hirdetések

a kiadóhivatalban fogadtatnak el. Azonkívül az összes hirdetési irodákban.

Megjelenik mindennap

vasár- és ünnepnapok kivételével.

Csütörtök, június 25.

A cukoradó.

Nagybecskerek, június 25.

Ha valaki egy fakciózus ellenzék mivoltát és karakterisztikumát tüzetesen körülírni akarná, a magyar képviselőház legujabb cukoradó-vitáját kellene tanulmányoznia. Mindenki az agrárius és a mezőgazdasági érdekek képviselőjének pózában tetszelgett és beszédét egyszerűen az ablakból kifelé mondta el, hogy otthon a legegyszerűbb választó is meghallja és megértse.

Nemsokára következnek a beszámoló beszédek, amikor mindenkinek a választói elé kell lépni, hogy számot adjon működéséről és akkor minden képviselő szeretne egy nagy tettel, egy szép beszéddel, vagy legalább a kormány ellen intézett egy heves támadással előállni, hogy erkölcsi tógát öltve magára, fennen hirdethesse: „Küzdöttem a nép javáért.”

Belátható idő alatt itt lesznek az új választások és akkorra gondoskodni kell némi pathos-ról, melynek segítségével el lehet hitetni a választókkal, hogy érdekeiket képviselte a tisztelt honatya, amennyiben egyik vagy másik javaslatnál támadta a kormányt. A választók bizalmát még a legutolsó perczen is igazolni kell.

Németország vámháboruban van Franciaországgal, mely a legmesszebbmenő kedvezményeket adja cukorgyártásának, hogy biztosítsa számára az angol piacot. Ez arra indítja a német bírdalmat, hogy hasonló célokat kövessen és hogy a kiviteli prémiumot cukor után tetemesen felemelje.

A kiviteli prémiumok nem képezik ugyan legépeletesebb témáját a nemzet gazdaszatnak, de számolni kell velük, mint adott pozitív tényezővel. Az osztrák cukoriparnak hathatós támogatásra van szüksége a német prémium-emeléssel szemben, és sokkal nagyobb támogatásra szorul a szépen indult magyar cukoripar. Semmikép sincs kizárva, sőt valószínű, hogy a német kiviteli prémium felemelése által a német cukoripar Magyarországon és a

Balkán államaiban versenyképes lehetne, ha a két kormány a magyar és az osztrák ipart egyenlő nagy mértékben nem támogatta volna.

Hogy azonban a magyar mezőgazdaságból és különösen a magyar cukoripar termeléséből mi lenne, ha a gyárak kénytelenek lennének üzemüket megszorítani; hogy a választók mit mondtak volna ahhoz, hogyha a kormány közönye folytán a répa ára 90 krajczárról 40 krajczárra süllyed métermázsánként, — erről nem beszéltek az ellenzéki kérkedő urak és erre nem is gondoltak. Egyszerűen az volt a szándékuk, hogy port hintsenek a választók szemébe és hogy kijelenthesék, hogy a nemzet nagyobb megterhelése ellen frontot csináltak ők, a dicsők, mert a cukorfogyasztási adó emelése ellen szavaztak.

Az emelés kilónként 2 krajczárra rug és egész Magyarországra nézve alig tesz többet 600.000 forintnál. Magyarországon évenként és fejenként 5 kilo cukorfogyasztás esik. Ezt az urak bölesen kiszámították. De azt elfelejtették mondani, hogy a mezőgazdasággal foglalkozó lakosság évi átlagban alig egy kilo cukrot fogyaszt és hogy e szerint az adóemelés rá nézve alig tesz 2 krajczárt egy évre. Elfelejtették kijelenteni, hogy a nagyobb városok és különösen a főváros tíz kilónál több évi átlaggal participál és hogy e szerint a mezőgazdasággal foglalkozókat az adóemelés alig érinti. De hát egy kissé meg akarták czírogatni a vidéki választók szakállát és ez volt a célja az egész fakciózus ellenzésnek.

Politikailag érett férfiak az ily csunya üzelmek iránt nem fogékonyak. Eszrevezik a szándékot és elkedvetlenednek. A mily habozás nélkül be kell ezt is ismerni, oly nyiltan és fenntartás nélkül el kell ismerni a pénzügyminiszter magatartását is, a ki őszintén és nyíltan, becsületesen bevallotta, hogy a cukoradó kérdésében Ausztria által évtizedek óta meglettünk rövidítve, hogy azonban ezen a visszás állapoton innár véglegesen segítve lesz.

Városi közgyűlés.

(Második nap.)

Nagybecskerek, június 25.

Heten valának, miként a gonoszok, kiket tegnap a közügyek szeretete pontos időben a városháza gyűléstermébe vonzott. Ez a számke-sőbb felszaporodott vagy 20-ra, de a folytatálagos közgyűlés inkább egy kedélyes értekezlet benyomását tette, semmint egy rendes havi közgyűlést.

A tegnapi ülésnek egyébként csak egy kiemelkedő momentuma volt, a mikor Krszti es polgármester, szakítva a tradícióval, a teremben levő egyetlenegy szerb képviselővel, ki folyton az anyanyelvén kívánta a tárgyakat ismételteni, megértette, hogy a közgyűlés nem arra való, hogy egyes emberek szeszélyei miatt vesztessék idejét. Erre a kijelentésre valóban szükség volt, mert egyes képviselők már sport-szerűleg üzik a „csujemo srbski“ politikát, a helyett, hogy ugy tennének, mint a németek, kik a szomszédaitól kérdezik, hogy miről van szó.

A közgyűlés lefolyása a következő volt:

16. A helybeli kir. tanfelügyelőség f. évi 2238. sz. a. kelet átirata a helyben fűlállítandó három állami óvoda tárgyában. — Az állandó választmány egyelőre csak a Gradsulicában javasol egy ovodát felállítani, a többieket fokozatosan.

Bányai Jakab pedagógiai szempontból szükségesnek tartja mindhárom ovoda létesítését. Menz er Lipót ma csak elvben kívánja kimondani, hogy a város 3 ovodát létesít.

Dr. Brájer Lajos ellenzi az ilyen elvi határozatokat, mert a tapasztalat bizonyítja, hogy elvi határozatok daczára nem kövesszünk egyes utcákat és nem építettünk városházát.

Dr. Grandjean József mint az előtte szóló elfogadja Bányai indítványát, de egyelőre csak bérházakban akarja az ovodákat elhelyezni.

Zachariás tanácsnok felvilágosításai után, hogy a városigarda egy izben már keresett alkalmas helyiséget, a közgyűlés 3 ovoda felállítását határozza el, azzal, hogy azok egyelőre bérházakban helyeztessenek el.

17. Az iparos tanoncz-iskolai bizottság kérvénye az iskolai termek villamos világítással való ellátása tárgyában. — Egyelőre függőben tartatik, míg az iskola államosítása nincsen eldöntve.

18. Ugyanannak folyó évi 77. sz. a. kelet előterjesztése egy új iparos tanoncziskola léte-

A „TORONTÁL” TÁRSZÁJA.

A Rózsa Lilla-klub.

Irta: Fehér Dezső.

— A „Torontál” eredeti társzaja. —

Rózsa Lilla egyike volt azoknak a fehér csipkés, bébék-alap alatt mosolygó hölgyeknek, a kik ha egyszer betoppantak a mi hüvös at moszférájú fészükünkbe és hogy keveset mondtak: 37%-os lázra gerjesztették a nyékfalvi ifjuság lassu ütemben tikk takkozó szívét.

Azt hiszem, hogy Margarétát játszotta először. A „Nyékfalvi Közmívelődés” kritikusa, jól emlékszem, örületes lelkesedéssel futott előadás után a színpadra, térdre borult öltözöje előtt és az egész jeles társulat füle hallatára deklamált ő nagyságáról egy himnust.

— A nyékfalvi műértő közvélemény szerény tolmácsolója térdre borulva hódol meg az öncsodavarászó művészeté előtt. Mint a fényes meceor a borus égről, ugy repült ön ide közénk, hogy a művészet iránti lelkesedés lángját gyujtsa föl a nyékfalvi műértő publikum körében.

Rózsa Lilla, mint ez már jól nevelt naiváktól várható, könyekig meghatva hallgatta a frázisokat, áradozó óvációt és bámulatos egyszerűséggel, szüzi szemérmességgel csak ennyit válaszolt:

— De szépen kérem, hiszen ön nagyon böl, köszönöm.

A nyékfalvi ifjuság egy heti szereplése után — elvesztette a fejét. Felváltva virrasztottunk és sóhajtoztunk éjszakánként Rózsa Lilla ablaka alatt. Tenyereink akkorára dagadtak a szünni nem akaró tapstól, miat egy lovagkeztü; homlokainkra pedig a közös szerelmi bubánattól vészijósló aggodalmas barázdák neheztedek.

Nem volt ő nagysága kegyetlen, sem köszívű mint ezen jelenségek után az ember hinné, sőt egyformán hintette valamennyiünkre szelid mosolyának aranyugarat. Csak tiszta volt s ártatlan, mint egy bébé imádsága. S poetánk így definiálta angyali lényét: Az id álok után ra jongó emberiségnek megtestesült imádsága volt ő.

Ilyennek láttuk, ilyennek hittük: mi fülig szerelmes nyékfalvi ifjuság Rózsa Lillát, a nyékfalvi szintársulat fenomenális tehetségű primadonnáját.

A nyékfalvi ifjuság együttvéve amolyan bolygó csoportot képezett, a kik a csillagrendszerben együtt forognak az éltető fényű nap körül, a melytől erejüket, a létezésükhöz szükséges világot nyerik.

Rózsa Lilla verdégszereplése második hetében elhatároztuk, hogy mi, forrongó szívű nyékfalvi ifjuság, háborgó érzelmeink okszerű kezelése céljából egy „Rózsa Lilla-klubot” alakítunk.

Igen érdekes klub volt, mondhatom. Ime röviden vázoló az alapszabálytervezet.

A klubb célja volt Rózsa Lilla művészi hírnevének az öt világrészben való terjesztése és dicsőítése és Rózsa Lilla homálytalan erkölcsi életének tapintatos ellenőrzése.

A klubbnak rendes tagja lehetett minden nyékfalvi ifju, a ki Rózsa Lillába anyira szerelmes volt, hogy készséget mutatott érte életét minden pillanatban feláldozni.

Alapító tagjai lehetett a klubbnak minden olyan nyékfalvi ifju, a ki Rózsa Lillába anyira szerelmes volt, hogy érte vagy miatta legalább egyszer már öngyilkossági kísérletet követett el.

Pártoló tagja lehetett a klubbnak minden nyékfalvi házias ember, a ki Rózsa Lillába legalább is anyira szerelmes volt, hogy neje ellen a válópert azonnal megindította.

A klubb minden este színházi előadás után tartotta értekezletét a Virágosrét-hez címzett vendéglő külön asztalánál, s ez alkalommal közgyönyörűségre minden tagnak tartozott körülményesen referálni, hogy hol miről beszélt Rózsa Lillával. A hallgató tagok kötelesek voltak a referáda alatt keservesen sóhajtni.

A klubb minden tagja ezenkívül hetenkint egy forint salláriumot volt köteles fizetni és az ily módon összegyűlt összegből Rózsa Lillának minden fellépésénél egy hatalmas virágokrétát nyújtottak fel, a nagyon természetesen szünni nem akaró zajos tapsok és óvációk közepette. Mennél tovább tartózkodott városunkban Rózsa Lilla, annál dicsőségesebben virágzott a róla elnevezett klub. Legalább 30-ra szaporodott a tagok száma és ezek közül négyen

A hivatalos melléklet nélkül.

sítése s azzal kapcsolatosan egy új tanítói állás szervezése tárgyában. — Mint fent.

19. A vár. tanács elfogadás végett beterjeszti az ujonnan átdolgozott huszársági szabályrendeletet. — A napirendről levéttetik.

20. A vár. tanács előterjesztése a helybeli telekkönyvek lemásoltatása tárgyában előlegezett 480 frtnyi összeg leiratása iránt. — A tévesen nyilvántartott 20 frt leiratik.

21. A városi polgármester hivatalos jelentése folyó évi május havában megejtett pénztári rovacsolásról. — Rendben találtatott, tudomásul szolgál.

22. A városi pénzügyi bizottság véleményes előterjesztése a városi jövedéki pénztárnak a közjövendelmi pénztár irányában fenálló követelésének törlése tárgyában. — A tévesen nyilvántartott követelések töröltetnek.

23. A városi tanácsnak véleményes javaslata az özv. Kollarich Mihályné és Kudits Jęfta háztelkei közt elvonuló Ó Bega meder eladása tárgyában. — Négyezredenként 2 forintjával eladatik.

24. Hivatalos jelentés a honvédelmi tanyája helyreállítás tárgyában megtartott árlejtes eredményéről. — Kikiáltási ár 467 frt 1% árleengedéssel.

25. Hivatalos jelentés a csatorna-javítási munkálatok tárgyában megtartott árlejtes eredményéről. — 390 frt, 1% árleengedéssel.

26. Hivatalos jelentés a városi kocsma épület helyreállítása tárgyában megtartott árlejtes eredményéről. — 572 frt, 1% árleengedéssel.

27. Hivatalos jelentés a kereskedelmi iskola berendezése tárgyában megtartott árlejtes eredményéről. — 787 frt, 7% árleengedéssel.

28. Hivatalos jelentés a Casino kertkerítés helyreállítása tárgyában megtartott árlejtes eredményéről. — 163 frt, 1% árleengedéssel.

29. Hivatalos jelentés a kertészlak helyreállítása tárgyában megtartott árlejtes eredményéről. — Kikiáltási ár 161 frt, 1% árleengedéssel.

30. Hivatalos jelentés a városi kocsma bérbeadása tárgyában megtartott árverés eredményéről. — Legtöbbet ígérő Kovács Sándor 1700 forinttal.

31. Hivatalos jelentés a Casino épületben levő lakás bérbeadása tárgyában megtartott árverés eredményéről. — 140 frtért Marcoin Jęnőnek.

32. Hivatalos jelentés a Benákovits Francziska által bérbevevett bolti helyiség tárgyában. — A bérő felmondása elfogadtatik.

33. A helybeli szerb jótékonyági nőegylet kérvénye a helybeli tűzkárosultak javára rendezett színi előadás után befizetett színházi díj elengedése iránt. — A kérelem elutasítottatik.

34. Rehák Béla városi jegyző kérvénye nyugdíj-járulékaik tárgyában. — 30 havi részletben befizetheti nyugdíjilletményeit.

35. Loga Szilárd volt városi alkapitány kérvénye az általa a tisztí nyugdíjalapba fizetett járulékok visszautalása iránt. — Múltányossági tekinteteből a befizetett díjak fele visszatérítettik.

36. Grandjean Lipót városi díjnok kérvénye 4 heti szabadság engedélyezése iránt. — Hely adatik.

nem viselhették el tovább a keblüket marczangoló vulkán, időközben öngyilkosságot követtek el. Halálukról a klub külön gyászjelentést adott ki és a legnagyobb részvétellel kísértük szerencsétlen bajtársainkat örök nyugalomra, a kik immáron a tulvilágon ábrándoznak Rózsa Lilla fekete gyémántként villogó szép szeméről, szívet égető szerde mosolyáról.

A klub történetében egyszer egy váratlan esemény képezett fordulópontot. Krónikáisi hűséggel fogom azt elmondani. Egyszer csak benyit a vendéglő ajtaján egy leborotvált arcú, himet-foltokban bővelkedő ur, jobb kezén egy pityergő nebulót, bal kezén egy sivalkodó leánygyermeket vezetett.

Azt láttuk, hogy szinész, de Nyákfalván sohasem működött, mindnyájunk előtt ismeretlen volt. A két versenyt bűgő kölyökkel egyenesen felénk tartott, bocsánatot kért és helyet akart foglalni.

Szeretve tisztelt elnökünk figyelmeztette erre a toladó ripacsost, hogy ez egy zártkörű klub, a Rózsa Lilla klub birtokolja s oda csak a tagoknak van joga ülni.

— Rózsa Lilla — motyogta a Carrick, az után gondolataiba merült el. Kis idő múlva az asztalra ült.

— Nos uraim, nekem jogom van ennél az asztalnál ülni.

— Szentelen merészség! Valóban kíváncsiak vagyunk.

— Nos hát uraim, van szerencsém magam bemutatni, Poczor Máté vagyok, Rózsa Lilla pedig Poczorné. Ezek pedig a mi kedves gyermekeink.

Ezen sajnálatos incidens következtében a Rózsa Lilla klub feloszlott.

37. Fülep György városi állatorvos kérvénye 6 heti szabadság és 100 frt segély engedélyezése iránt. — A szabadság megadatik segély nélkül.

38. A városi tanács átteszi özv. Sztirbul Ignjáné kérvényét neh. férje utáni balotti negyed kiutalványozása iránt. — Elutasítottatik.

39. Tolveth Szilárd városi pénztárnoknak kérvénye 6 heti szabadság engedélyezése iránt. — Hely adatik.

40. Demetrovics Dusan városi iktató kérvénye 4 heti szabadság engedélyezése iránt. — Hely adatik.

A később beérkezett tárgyak közül a következőket említjük meg.

A közgyűlés összesen 40 kocsinak ad engedélyt, 14 fiakkernek, 26 komfortáblinak. A díjakat a tanács állapítja meg:

Az orvosi kongresszusra dr. Weiterschan és Mencer Lipót küldetnek ki.

A kereskedelmi iskolában történt helyettesítésért Fischer és Rádli tanítóknak egyenkint 100 frt szavataltik meg.

Reitter rendőrkapitány 5 heti szabadság megadatik.

A közgyűlés kiküld egy bizottságot, mely a fővárosba utazván, a minisztertől a gimnázium államosítását avagy nagyobb államsegélyt fogja kérelmezni.

HIREK.

Tájékoztató.

Június 26. Megyei Állandó választmányi ülés.

Június 26. Óvodai ünnepély.

Június 29. Tiszai-regatta szövetség versenye.

Julius 2. Millenniumi végrehajtó bizottság ülése.

Julius 2. Megyei rendkívüli közgyűlés.

Julius 6. Közigazgatási bizottság ülése.

A gőzfürdő uszonts reggeli 5 órától nyitva van; nők részére kedden és pénteken délután.

— **Kinevezés.** A pénzügyminiszter dr. Bajza István pénzügyminiszteri segédtitkárát a nagybecskereki pénzügyigazgatósághoz pénzügyi tanácsossá nevezte ki.

— **Allami iskola Sárafalván.** Steinbach Antal kir. tanácsos tanfelügyelő felhívására Sárafalva község képviselőtestülete egyhangúlag elhatározta, hogy készségelemel iskolai épületet és tanítói lakást az állam által felállítandó iskolának, továbbá évente 2 öl tűzfával járul a tanító fizetéséhez.

— **Alapítvány.** Kasztory János, a kikindai róm. kath. egyház világi elnöke Dessewffy Sándor megyés püspök Kikindán való tartózkodása alkalmából a millennium emlékére ezer frtos alapítványt tett, a melynek kamatai a róm. kath. népiskola 3 felső osztályának egy egy gyermeke közt, a kik a magyar nyelvben a legtöbb jártassággal bírnak, lesznek szétosztandók.

— **Eljegyzés.** Orosz Pal nagykikindai kir. törvényszéki bíró egyjezte Maly Bartha kis aszonyt, Maly János (n.-sz.-miklósi) gyógyszerész leányát.

— **Vörös kereszt.** A magyar szent korona országainak Vörös kereszt egylete a torontál-megyei választmányhoz a következő átiratot intézte:

Tekintetes választmány!

A t. választmány folyó évi május hó 29-én 40. szám alatt kelt átiratában a halás kegyelet érzésétől vezéreltetve kifejezést adott Ó császári és királyi Fenségenek Károly Lajos főherczeg urnak elhalálása fölött érzett fájdalmanak.

Mi e részvényt nyilváníttat kötelességünknek tartottuk a fenséges családhoz juttatni, melynek nevében gróf Pejacsevich László főudvarmester ur ó nagyméltósága tudatta velünk, hogy a részvényt nyilatkozatot ugy Ó császári és királyi Fensége Mária Terézia főherczegasszony, mint a fenséges család többi tagjai őszinte köszönettel fogadták.

A midőn ezt a t. választmánynyal közölni van szerencsénk, kiváló tisztelettel maradtunk

Budapesten, 1896. évi június hó 19-én.

Az igazgatóság:

Gróf Csekonicus Endre, s. k., Lintner, s. k.

— **Bankett.** A nagybecskereki főgimnáziumnak érettségit tett tanulói sikerült bankettet rendeztek tegnap este a Klein-féle sörcsarnokban. A bankett, a melyen jelen volt a VIII. osztály tanári kara, a legkedélyesebb hangulatban az éjféli utáni órákban ért véget. Komoly és kedélyes felköszöntőkben természetesen nem volt hiány.

— **A megyés püspök Nagyikindán.**

Dessewffy Sándor megyés püspök szerdán este érkezett Nagyikindára, hogy az ottani róm. kath. hitközség által emelt díszes iskolaépületet felszentelje. A nagyérdemű egyházfőjedelem méltóságához és kiváló állásához illő fogadtatásban részesült, melyben osztozkodott hívein kívül a nagyközönség is, s a melynek előterében maga a város állott, mint erkölcsi testület. Hét órakor robogott be a Budapestől jövő gyorsvonat a kikindai pályaudvarra, hol Tellecsky Kristóf polgármester üdvözölte a magas vendéget, ki meghatva mondott köszönetet a szíves fogadtatásért. A végtelen hosszú kocsisor erre megindult a r. kath. templomig, a hol a clerus fogadta a püspököt, a ki nagy papi segédlettel rövid isteni tiszteletet tartott. Este 9 órakor faklyásmenet vonult a polgári dalárda és zenekar kíséretében a parochia épület elé. Itt Augustin Miklós városi főjegyző intézett a főpaphoz hazafias szellemű áthatott szép beszédet. Másnap 9 ór. kor csendes misét tartott a püspök, fényes segédlet mellett. A misén nagyszámú közönségen kívül az iskolai növendékek is részt vettek. Ezután következett az új iskolaépület felszentelése, a mely alkalommal az épületet fényesen és kiváló izléssel díszítették fel. A falakon a pápa és Dessewffy püspök arcképei függtek. Az egyházfőjedelmet a nagyteremben alkalmi egyházi énekek fogadta a dalegylet, majd utána ő maga tartott beszédet, először Kikinda róm. k. th. közönségéhez intézve azt, kiemelve, hogy maradvandóbb szebb emléket a millennium alkalmából nem emelhetett volna mint ezen iskolaépületet. Azután a tanulóifjúsághoz szólt, hazafiasra és vallásosságra buzdítva őket. E b n e r dr. esperes plébános nagyszabású beszédében ismertette az iskola történetét. Tizenegy óra után a különböző küldöttségek fogadtatása kezdődött, délután pedig a 200 teritékű banketten vett részt a város értelmisége és polgársága, vallás- és nemzetiégi különbség nélkül. Az első felköszöntőt a püspök mondta a pápára és a királyra, mint a béke két apostolára. D lután a szerb templomba ment, hol Vlachovits esperes-plébános várta teljes ornatásban papjaival együtt. It a főpapi trónusba ültették és az esperes szép beszédet intézett hozzá. A püspök szívélyesen közönte meg a fogadtatást és a nagyszámban jelen volt szerb hívők zsvió-kikiáltása közt hagyta el a templomot. Eutazása előtt látogatást tett a város több előkelőségénél.

— **Mihálkovits alap.** Vettük a következő sorokat: Tisztelt Szerkesztő ur! Szíves tudomására hozni van szerencsém mindazon áldozatkész honfiaknak, kik a Mihálkovits-féle örökös alapítványt megteremtési segélyemre voltak, hogy annak ez évi kamataiból az istvánföldi zárviszgan összesen 5 tanuló 4-4 korona és egy egy millenniumi emlékéremmel jutalmaztatott; olyan német ajku gyermekek, kik a magyar nyelv elsajátítása körül a legszebb előmenetelt tették, névszerint a következők jutalmaztattak: Jost Peter az I. A), Klupp Peter az I. B), Lorbert Gertrud a II. A), Barthalt József a II. B) osztály tanulója és végre Mibi Miklós. Ezen iskolában, hol a tan nyelv már teljesen magyar, a haladás a multakhoz képest bámulatos, ebben főérdem illeti Schmit igazgató-tanító urat a melléje rendelt 4 tanterével. Fogadják is törekvéseikert halás köszönetünket. Demkő bán zky Ferencz, a Mihálkovics-alap kezelő bizottság elnöke.

— **Budapestről - Zombolyára biciklin.** Zombolyarói írják, hogy Prokaszka József ottani lakos, ki jelenleg a fővárosban tartózkodik, a napokban feltette magában, hogy kerékpáron utazik haza meglátogatni az édes anyját. Tervét végre is hajtotta. Reggel 8 órakor indult el Budapestől és harmadnap este 9 órakor érkezett Zombolyára. Az egész utat 61 óra alatt tette meg. Az első napon 15, a másodikon 20 $\frac{1}{2}$, a harmadikon pedig 6 $\frac{1}{2}$ óra hosszúig pihent, úgy hogy a 246 kilométernyi utat 19 óra alatt tette meg, és így körülbelül 13 km. jut egy órára. Ha még tekintetbe vesszük, hogy a derek fiatal ember Kistelek és Főlegyháza között a homokterületeken keresztül 2 $\frac{1}{2}$ mértföldnyire maga volt kénytelen a biciklit vinni, akkor tényleg el kell ismernünk, hogy vállalkozása és kitartása igazán nagyszerű.

— Szeracsika mérgezés. Sárafalván — mint levelezünk írja — Sofron Péter bognárhoz beállított egy egresi cigányleány s szépítő szereket ugymint szeracsikát és higanyt ajánlott megvételre. A házból kimenőben megtámadta egy kutya s védekezés közben kezéből elejtett egy darabka szeracsikát, mit Sofron Péter másfél éves fiacskája megtalálván cukor helyett megevett. A gyermek gyógyulásához kevés a remény. A megejtett puhatólás kiderítette, hogy Hirtenstein Sali egresi asszony árusítja a hasonló szépítőszereket az ott lakó cigány némbereknek, kik aztán azzal faluról falura járva háznak.

— Halálozás. Mint tegnap említettük, Kadelsburger Fülöp polgártársunk hirtelen meghalt. A megboldogult még tegnap délelőtt mint rendesen utána járt széleskörű üzenetének, s csak ebéd után kezdett arról panaszkodni, hogy fájdalmak vannak. Neje hamar orvosért küldött, de ez már csak a szívzselhűdés okozta halált konstátálta. Halálát neje kivül nagyszámu családja gyászolja. Temetése ma délután ment végbe nagyszámu közönség jelenlétében, melyet mélyen meghatott dr. Klein Mór rabbi emelkedett szellemű gyászbeszédje. — A család által kiadott gyászjelentés következőképen hangzik:

A kimérhetlen fájdalomtól lesújtva, megtört szívvel jelentjük a legodaadóbb férjnek vőnek, atyának, nagyatyának, testvérnek, sógornak és nagybátyának, Kadelsburger Fülöpnek korai gyászos elhunytát, a ki életének 55-ik, felette boldog házasságának 27-ik évében mindnyájunk pótolhatlan vesztéségre rövid szenvedés után jobb létre szenderült. A drága halott hült tetemei f. évi június hó 25-én d. u. 5 órakor a helybeli izr. temetőben adatként át az anyaföldnek. Adás felejthetetlen emlékére. Béke drága hamvaitra! Nagybecskereken, 1896. évi június hó 24-én. Stern szül. Kadelsburger Ida, Kadelsburger Izidor, Goldmann szül. Kadelsburger Regina, Kadelsburger Amália, gyermekei. Mencer szül. Kadelsburger Helén, Klein szül. Kadelsburger Cecília, Reiner szül. Kadelsburger Regina testvérei, Kadelsburger Laura özvegye, Brachfeld Zsigmond, Brachfeld Leonora szülők, Reiner Mór, Weisz Sámuel sógorai, Stern Vilma, Stern Edit unokái, dr. Stern Lázár, dr. Goldmann József vejei, dr. Mencer Izidor unokaöccse, Mencer Malvine, Deutsch Teréz unokahugai.

— Kacsa-saison. A képviselőház elnapolta már az üléseit öszig, tehát bátran el lehet mondani, hogy megkezdődött a kacsa-saison. De hogy beállott, azt egyéb körülményekből is lehet látni. A lapok mindegyre vékonyabb terjedelemben jelennek meg, a kiállítások pedig keresztlül referálnak és már-már előkerül az a bizonyos tót ember is, a ki a legkritikusabb pillanatokban le szokott esni az épülő házról. Azonban mi is jelenthetjük, hogy: megérkezett, eljött pedig egy új alakjában, a melyet Nagyszentmiklósról kaptunk. Azt meséli a hír, hogy az ott időző cirksuztársulat tevéje ugyancsak megunt a lovak társaságát és felhasználva az alkalmas pillanatot, a mikor nem vigyáztak rá, megugrott az istállóból. Mivel pedig Szentmiklóson is ép olyan a hőség, mint nálunk, a tevé pedig szintén lehet szomjas, a derék kétpupu állat nekirontott a sörgyárnak, a patájával berugta az egyik hordó fenekét és alaposan lehűtötte magát az isteni nedűvel. Mikor pedig berugott a szokatlan sok italtól, lefeküdt a földre kialudni a mámorát. Ugy találták meg berugottan a sörház udvarán. A hír behűldje még azt is megjegyzi, hogy a tevé jelenleg iszonyu kattenjammerben szenved.

Irodalom és művészet.

* Az olvasó könyvtárból, mely Gyulai Pál szerkesztése mellett oly méltó népszerűséget ért el, ismét több (361—363. sz.) kötet jelent meg a Franklin Társulat kiadásában.

Egy kötete Aranyképek (361. sz.) cím alatt Csiky Gergelynek, az elhunyt hírneves írónak hét elbeszélését közli; Csiky irodalmi sikereit mint drámáiról aratta, de mint elbeszélő és regényíró is az elsők közé tartozott. Az „Aranyképek” elbeszélései ezek: A kis macska. Estella. A mult. A szép Rhodope cipője. Az alibi. A nagyszabeni Medea. Válóper után. (Ez az utóbbi már csak töredék, mert a szerző nem végezhette be.) A 293 oldalra terjedő kötet ára csak 60 kr. — Megjelentek továbbá az „Olvasó könyvtárban”: A rózsafa butor, (362. sz.) Francia Anatól egyik legszebb műve, francziából fordította R. F., ára 30 kr. Csengics-Szmail aga halála, köl-

tői elbeszélés (363. sz.), írta Mazsuranics Iván, a néhai horvát bán. A horvát költészet e nevezetes termékét Margalics Ede ültette át magyarba, könnyen gördülő versekben. Ara 20 kr.

* Fejérváry Géza életrajza. A magyar honvédelmi miniszter nagyérdéki pályafutásának története jelent meg Dr. Körösy László Korrajzok című irodalmi vállalatának huszonkettedik füzetében. A díszes kiállítású kötetet Fejérváry báró arcsképe s a vállalat számára irt jelmondatának kéziratmása ékesíti. Fejérváry báró, a mai kormány doyenje, nemcsak katonai pályáján, de mint államférfiu olyan érdemeket szerzett, melyeknek történeti értékét senki sem kisebbítheti, aki az igazságot szereti. Nem régiben ép oly ki-méietlen, mint igazságtalan politikai hadjáratot indítottak Fejérváry ellen. A solferinói hős azonban győztesen került ki a csatából. Az országos elégtételadás sokféle alakban nyilvánult s ez a most megjelent kötet sem egyéb, mint ugyan ezen mozgalom irodalmi formája. A nagyérdéki kötet fejezetei: 1. A Komlós Keresztési Fejérváryak. 2. Fiatal évek. 3. Solferino. 4. Ujabb érdemek. 5. Közpályán. 6. Fényes évtized. 7. Méltó elismerés. 8. Jellemvonások. A mű ára csak harmincz krajczár s megrendelhető a Korrajzok kiadó hivatalában Budapest, Andrassy ut 25. sz. alatt.

Legujabb hírek.

A magyar agrár-párt.

Budapest, június 24. A magyar agrár-párt — mint a Pol. Ért. jelenti — legközelebb akcióba lép. Nemsokára meg fog jelenni a program, melynek alapján a vezetők csatlakozásra és cselekvésre hívja fel nem csupán a magyar gazdákat, hanem mindazokat, kik abban a meggyőződésben vannak, hogy az eddig követett politika a nemzet érdekében korrekcióra szorul. A mozgalom élén Károlyi Sándor gróf áll. Az új párt nem szándékozik megbontani a fenálló politikai pártok kereteit, de reméli, hogy sikerül egyesíteni mindazokat, a kik a magyar gazdaosztály és a kisiparosok érdekeit szívükön hordják.

Jegyzők kongresszusa.

Budapest, június 24. A magyar községi- és körjegyzők kongresszusa augusztus 3-án délelőtt lesz a kiállítási ünnepségek csarnokában.

Az olasz egység ünnepe.

Milano, június 24. A királyi család valamennyi tagjának, Rudini miniszterelnök, Colombo miniszter, számos szenátor és képviselő, valamint óriási közönség jelenlétében ma leplezték le Viktor Emanuel király állo szobrát. A polgármester Volosca gróf, nagy tetszéssel fogadott beszédet mondott. A leplezés ünnepe tünnető hódolatá fejlődött a királyi család iránt, amely folytonos élénk ovációk közepontja volt.

Táviratok.

Miniszterek Bécsben.

Budapest, június 25. (A „Torontál” eredeti távirata.) Fejérváry Géza báró honvédelmi és Jósika báró ő felsége személye körüli miniszterek ma Bécsbe érkeztek. Fejérváry bárót a király kihallgatáson fogadta.

Tisza Kálmán Nagyváradon.

Budapest, június 25. (A „Torontál” eredeti távirata.) Nagyváradról sügönyzik: Városunk nagy nevű képviselője, Tisza Kálmán, tegnap este 7 órakor érkezett választói körébe. Társaságában voltak Beöthy Algernon, Rezey Szilviusz, Telegdy József, Gajary Ödön, Mikszáth Kálmán, Daniel Gábor, Molnár Béla, Kabos Ferencz, Terényi Lajos, Pap Géza, Szunyogh Szabolcs, Lehoczky Vilmos országgyűlési képviselők.

A megérkezés után a „Rózsabokor”-ba hajtatnak, hol társasvacsora volt.

Beszámoló beszédjét ma délelőtt 11 órakor tartotta a „Fekete sas” vendéglő-

ben. A nagyteremben Nagyvárad összes előkelőségei jelentek meg. Hlatky pártelnök üdvözölte előbb a nagy politikust, ki ezután hosszabb beszédet mondott, melyben rámutat arra, hogy éppen akkor, mikor a magyar nemzet ezeréves fennállásának ünnepét üli, van a legszebb egyetértés király és nemzet között. Felsorolja a magyarok nagy tulajdonait, de megemlékszik hibájukról a pártoskodásról is, mely Mohácsnál sodorta veszedelembé a hazát.

Rámutat arra a szerobattinó haladásra, mely az országban mindig konstátálható, mikor e haza fiai testvérekként működnek együtt. Óva inti polgártársait a pártoskodástól, figyelmeztetve, hogy ne csatlakozzanak a csirájában levő népi párti mozgalomhoz, melyekkel minden téren szembezállni kell. Beszédjét e hatásos mondattal végezte:

— A magyar haza csak úgy lehet boldog, ha egyetértésben van királyával, de a dinasztia csak úgy lehet megelégedett, ha boldog szabad nemzet felett uralkodik. Beszédje végén hatalmas éljenzés hangzott fel.

Nikita fejedelem Belgrádban.

Budapest, június 25. (A „Torontál” eredeti távirata.) Belgrádból sügönyzik: A legujabb megállapodások szerint a montenegrói fejedelem e hó 27-én érkezik ide és négy napot tölt a szerb fővárosban.

Jégeső.

Budapest, június 25. (A „Torontál” eredeti távirata.) Magyarország számos városából erős jégesőt jelentenek. A levegő mindenütt tetemesen lehült.

VASUT-ÜGYEK.

Magy. kir. államvasutak.

(Az aldunai vidékre életbeléptetett kombinált vasuti- és hajójegyek kiadása.)

A magyar folyam- és tengerhajózási részvénytársaság, valamint az első cs. kir. dunagőzhajózási társaság Belgrád illetve Bázias—Orsovai hajóvonalán át a m. kir. államvasutak állomásairól életbeléptetett kombinált vasuti- és hajójegyek a magyar folyamhajózási részvénytársaság orsovai hajójáratának folyó évi július 1-ére kitűzött megnyitása következtében — nem június hó 1-től mint kibírdetve volt, hanem csak július hó 1-től kezdve fognak kiadatni.

Budapest, 1896. június 3.

Az igazgatóság.

(Utánnymás nem díjaztatik.)

Nyilttér.*

Nyilvános köszönet.

Tekintetes

Kálmán Mór tanító urnak

Helyben.

Folyó év és hó 22-én délután a helybeli izraelita iskolának II-ik osztályában megtartott évszázó vizsgája alkalmával többen megjelentünk, s valóban gyönyörrel telve élveztük az apró gyermekek szabályos és bátor feleleteit; bátran kimondhatjuk, hogy csak önnek mint kiváló modoru s szakképzettségű tanítónak köszönhetjük azt, hogy a kis gyermekek oly alaposan vannak oktatva a „hazaszere et és tanulmányaikban” egyaránt.

Öszinte óhajunk az, vajha szeretett hazánk minden iskoláiban ilyen derék szakképzett tanerő alkalmaztatnék, ugy szép Magyarországnak erős, igen erős lenne.

Fogadja mégegyszer köszönetünk és nagyrabecsülésünket s vagyunk

tisztelettel

Többen a hallgatók közül.

600 11

*) Az e rovat alatt közöltekért nem vállal felelősséget a szerk.

Torontáli helyi érdekű vasutak.

Van szerencsénk a nagyérdemű közönség b. tudomására hozni, hogy a modern kor igényeinek megfelelő módon berendezett

JAVÍTÓ-MŰHELYÜNK

teljesen elkészülvén, mindennemű

gazdasági és egyéb ipari gépek és gépészeti berendezések

szakszerű és jutányos javítását és helyreállítását elvállaljuk.

Bővebb felvilágosításokkal az alulírott üzletigazgatóság vagy a műhelyfőnökség készséggel szolgál.

570—6.5

Az üzletigazgatóság.

Értesítés.

Van szerencsénk a t. közönségnek b. tudomására hozni, hogy a mai naptól kezdve mindennemű

buza- és árpalisztet

rendkívül olcsó árakon 25 kilogrammos

ólomzárolt zsákokban

franko házhoz szállítunk.

Rendelések a malomban vagy a raktárban (Hunyadi-utca) fogadtatnak el.

Tisztelettel

Első nagybecskereki hengermalom.

587—2.2

Annau és Wingler.

597. sz. kir. végreh. 1896.

Arverési hirdetmény.

Alulírt kiküldött végrehajtó az 1881. évi LX. t. cz. 102. és 120. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy az antalfalvai kir. járásbíróóság 3663. polg. 1896. számú végzése által Tor. megy. takaréksz. és hitelbank valamint a többi alap- és felülfoglaltatók javára Jovicsics György és Dobrits Lyuba barandai lakosok ellen 540 frt és 645 frt tőke, ennek igazolandó napjáról járó 6% kamatai, — 1/2% váltódíj, eddig összesen 111 frt 75 kr per- és 2 frt 10 kr árv. költség követelés erejéig elrendelt végrehajtás alkalmával bíróság le- és felülfoglalt és 1900 frtra becsült szarvasmarha, lovak, juhok és gazdasági eszközökből álló ingóságok nyilvános árverés útján eladatnak.

Mely árverésnek az antalfalvai kir. járásbíróóság 4756. polg. 1896. számú kiküldést rendelő végzés folytán a helyszínen, vagyis Barandán adósok lakásán leendő eszközzésére 1896. évi július hó 7-ik napjának d. e. 10 órája határidőül kitétik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok ezen árverésen, az 1881. évi LX. t. cz. 107. §-a értelmében a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is eladatni fognak.

Az elárverezendő ingóságok vételára az 1881. évi LX. t. cz. 108. §-ában megállapított feltételek szerint lesz kifizetendő.

Kelt Antalfalván, 1896. évi június hó 21. napján.

603—1.1

Gunics Béla,
kir. bir. végrehajtó.

A melenczei-utcai volt Molnár János — jelenleg Kollarich-féle — emeletes háznak földszintjén

egy kényelmes lakás

folyó évi november hó 1-től kezdve egy vagy több évre bérbeadandó, mely lakás áll 3 utcai- és 2 udvari szobából, egy tágas üveges folyosóból, egy konyha, cselédszoba, pincze, padlás és két élőkamrából.

Közelebbi felvilágosítást ad Reitter Oszkár rendőrkapitány vagy a házában lakó Benkovich Mihály gyógyszerész.

598—3.1

2898. szám. 1896.

Arverési hirdetmény.

Alulírt bírósági végrehajtó ezennel közhírré teszi, hogy a perlaszi kir. járásbíróóság 1896. évi 2898. számú végzése következtében dr. Orsó Mátyás ügyvéd által képviselt Danon Z. Salamon javára Ne mesits Adám perlaszi lakos ellen 1895. évi szeptember hó 25. és 26. napján foganatosított zárlat alkalmával zár alá vett és a perlaszi 2249, 2268, 2324, 2351, 2477, 1045, 1551, 1835, 1985, 1341, 1889. és 1970., továbbá a csentai 423, 599. és 894. sz. tlvben felvett szántóföldekből álló ingatlanok folyó 1896. évi haszonbérbeadása nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a perlaszi kir. járásbíróóság mint tlvki hatóság fenti számú végzése folytán Perlasz és Csenta község-házánál leendő eszközzésére és pedig a perlaszi földekre nézve Perlasz község-házánál 1896. évi július hó 2-ik napjának délelőtti 9 és a csentai földekre nézve Csenta község-házánál 1896. évi július hó

3-ik napjának délelőtti 9 órája határidőül kitétik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingatlanok készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is el- illetve bérbe fognak adatni.

Kelt Perlaszon, 1896. évi május hó 5 ik napján.

599—1.1

Engl,
kir. bírósági végrehajtó.

Arverési hirdetmény.

Glogon község, mint erkölcsi testület tulajdonát képező vadászati jog f. évi július hó 19-én d. e. 9 órakor Glogon község tanácstermében 1896. évi augusztus hó 1-től 1902. évi július hó 31. éig terjedő hat évre nyilvános szóbeli árverésen bérbe fog adatni.

Megjegyeztetik, hogy a terület nagysága 8000 kat. hold, melyen külön vadászati jogosultsága másnak nincs.

Kikiáltási ár egy évre 12 frt. Az árverési feltételek a jegyzői irodában bármikor betekintheők.

Glogon 1896. évi június hó 2-án.

602—3.1

A községi előjárás.

5253. szám. I. 1896.

Pályázati hirdetmény.

Beodra községében a községi bába állása üresedésbe jövén, arra pályázatot hirdetek.

A javadalmazás: 60 frt, a szülésnél való segédkezés külön díjaztatik, látogatási díj nappal vagy éjjel 20 kr.

A kérvények e hó 30-áig nyújtan-dók be.

T.-Becsén, 1896. évi június hó 15-én.

601—3.1

Gróf Bethlen Miklós
főszolgabíró.

Richter-féle Horgony-Pain-Expeller
Liniment. Capsici comp.

Ezen hírneves háziszor ellentáll az idő megpróbáltatásának, mert már több mint 25 év óta megbízható, fájdalomcsillapító bedörzsölésként alkalmazatik küszvényél, csúznál, tagszaggatásnál és meghűléseknel és az orvosok által bedörzsölés-kre is mindig gyakrabban rendeltetik. A valódi Horgony-Pain-Expeller gyártója Horgony-Liniment elvezetés alatt nem titkos szer, hanem igazi népszerű háziszor, melynek egy háztartásban sem kellene hiányozni. 40 kr., 70 kr. és 1 frt. üvegenkénti árban majdnem minden gyógyszer-tárban készletben van; főraktár: Török József gyógyszerésznél Budapestben.

Bevásárlás alkalmával igen óvatosak legyünk, mert több kisebbértékű utánszert van forgalomban. Ki nem akar megkárosodni, az minden egyes üveget „Horgony” védjegy nélkül mint nem valódit utasítsa vissza.

Richter F. Ad. és társa, csász. és kir. udvari szállítók, Rudolstadt (Thüringia).